

1585 25. Nov. 1908: 1. Beh. af Løvf. om Tilvejebr. af Jordlodder for Landarb. 1586

Udstykning af offentlig Jord, at der bliver større Mulighed for, at de, der kun kunne købe en saadan Jordlod, kunne komme i Bætrægtning.

Jeg vender mig derefter atter til de Forandringer, der yderligere maa foretages i dette Lovforslag, og kommer da til den i § 7 foreslaaede Forhøjelse af Laaneværdien fra 5,000 til 6,000 Kr. Denne bør efter mit Skøn være betydelig højere — jeg vilde helst sige 8,000 Kr. —, naar det paagældende Brug skal blive af en saadan Størrelse, at Besidderen deraf skal kunne blive selvstændig. Erfaringen har dog sikkert belært alle ærede Medlemmer af dette Ting om, at Maalet maa være, at disse Brug blive saa store, at Indehaverne blive i Stand til at ernære deres Familie ved deres eget Arbejde paa deres egen Jordlod. Men for at dette kanske, maa Lodderne være saa store, at der kan holdes en Hest, og til Trods for, hvad der er sagt fra anden Side, erkender jeg ikke, at man med en Laaneværdi af 6,000 Kr. som foreslaaet har naaet dette Maal. Jeg skal til Oplysning i saa Henseende for ærede Medlemmer nævne nogle Tal fra det sidste Aars Arbejde i Kommissionen i Odense Amtsraadsreds. Af 24 Laantagere i Odense Amt i indeværende Finansaar er der 19, hvor Ejendommens Laaneværdi overstiger de normerede 5,000 Kr., de fleste af dem endda meget betydeligt. Gennemsnittet af disse Ejendommens Laaneværdi er 6,905 Kr., og ærede Medlemmer ville altsaa kunne forstaa, at adskillige af dem have en Laaneværdi af ikke saa ganske lidt over 7,000 Kr. og et hertil nogenlunde svarende Laan. Jeg maa i den samme Forbindelse sige, at jeg erkender, at saavel den nuværende højt-ærede Landbrugsminister som den tidligere have stillet sig human og velvilligt overfor disse betydelige Overskridelser, som vi have været nødte til at foretage, naar vi overhovedet skulde faa Loven til at virke efter sin Hensigt. Men jeg hævder, at de Brug, man har oprettet, til Trods for den høje Laaneværdi absolut ikke ere større, end de nødvendigvis maa være, naar Brugernes skulle være blot nogenlunde selvstændige, og jeg maa for øvrigt, foranlediget ved den Udtalelse, som det ærede Medlem fra Hornslet (N. P. Jensen) frem-

satte før om, at der af Øernes Jord helst skulde have 6 Tdr. Land, for at Lodden kunde siges at være tilstrækkelig til derpaa at drive et selvstændigt Brug, sige, at dette maatte man helst naa til, men til Trods for den store Laaneværdi, vi have maattet gaa til i Odense Amt, har det kun været et meget ringe Antal af disse Jordbrugere, der har faaet en Lod af 6 Tdr. Lands Størrelse.

Med Hensyn til § 10 vil jeg sige, at det dog vistnok er værd at overveje den Tanke, der er fremsat af Husmandsorganisationerne, Husmandsforeningerne i Landet, at den Del af Laanet, som man anbringer i Jordlodden, altsaa selve det, som Jordlodden har kostet, ikke skulde amortiseres, men skulde blive hvilende som en fast aarlig Afgift paa Jordlodderne. Jeg er vel noget tilbøjelig til at tro, at det vil blive til for megen Ulejlighed for Administrationen, og at man af den Grund maa frafalde dette Krav. Men jeg vil henstille Spørgsmaalet til det kommende Udvalgs Overvejelse. Jeg er dog noget tilbøjelig til at tro, at det vilde være en Vinding, om man gik den Vej, at Renten blev hvilende paa Jordlodden i al Fremtid som en fast Jordrente, eller hvad man nu vilde kalde det.

Til § 11, hvor det bestemmes, hvor stort et Beløb der aarlig skal kunne anvendes i Løbet af 10 Aar, vil jeg sige, at man med Hensyn til Spørgsmaalet om Lovens kortere eller længere Varighed i Stedet for at forlænge Varigheden snarere burde sætte en kortere Varighed, thi det er utvivlsomt, at de Erfaringer, vi have haft, hver Gang Loven kom frem til Forhandling, have bekræftet, at der er foregaaet en betydelig Udvikling paa dette Omraade, og efter mit Skøn er der derfor god Grund til at gaa ud fra, at man ogsaa i Fremtiden maa regne med en betydelig Udvikling. Den højt-ærede Landbrugsminister udtalte herom: Om 10 Aar er det rette, kan der disputeres, men kortere Frist end den hidtil givne kan der, efter min Mening, aldeles ikke være Tale om. Jeg vil antage, at der deri ligger, at Landbrugsministeren, hvis Tinget her finder det formaalstjenligt, at man bliver ved de 5 Aar, ogsaa vilde gaa med hertil, og jeg vil meget anbefale, at man i alt Fald ikke gør Lovens Varig-